

VOTRE SÉPARATION M'EST DIFFICILE

Quelle est la relation la plus difficile ?
Celle que l'on entretient avec D.ieu ou
avec son prochain ?
Laquelle des deux est plus importante
dans la tradition juive ?

PERSPECTIVES JUIVES

SELON LES ENSEIGNEMENTS DU RABBI DE LOUBAVITCH

THE
SHLUCHIM
OFFICE

PARACHAT PIN'HAS

Pour soutenir cette publication,
envoyez un email à jewishinsights@shluchim.org

Tous droits réservés à

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

TRADUCTION EN FRANÇAIS PAR RAV YAHIR ELBAZE

5782- 2022

Fondé en 2007 à la mémoire de Rav Gabi and Rivky Holtzberg de mémoire bénie
Emissaires du Rabbi à Bombay

A. "Votre séparation m'est difficile"

Source 1 Nombres 29:12-13

¹² Et le quinzième jour du septième mois, il y aura pour vous convocation sainte, vous ne ferez aucune œuvre servile. Vous célébrerez, en l'honneur de l'Éternel, une fête de sept jours.
¹³ Vous offrirez en holocauste, comme sacrifice d'odeur agréable à l'Éternel, treize jeunes taureaux, deux béliers, quatorze agneaux d'un an qui soient sans défaut.

ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבודה לא תעשו וְחגתם חג לה' שבעת ימים. וְהקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני־בקר שלשה עשר, אילים שנים, כבשים בני־שנה ארבעה עשר, תמימים יהיו.

Rachi, Nombres 29:18

Les taureaux offerts pendant Soukoth sont au nombre de soixante-dix, tout comme les soixante-dix nations (...) à l'époque du Temple ils les protégeaient contre les souffrances.

פרי החג שבועים הם, כנגד שבועים אמות... ובימי המקדש היו מגנני עליהם מן היסורין.

Nombres 29:35-36

³⁵ Le huitième jour, aura lieu pour vous une fête de clôture; vous ne ferez aucune œuvre servile.
³⁶ Et vous offrirez en holocauste, comme sacrifice d'odeur agréable à l'Éternel, un taureau, un bélier, sept agneaux d'un an sans défaut.

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל־מלאכת עבודה לא תעשו. וְהקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פר אחד איל אחד כבשים בני־שנה שבעה תמימים.

Source 2 Rashi, Leviticus 23:36

C'est une fermeture Je vous « retiens » chez moi. C'est comme un roi aurait invité ses enfants à un festin pendant plusieurs jours. Lorsque le moment est venu pour eux de prendre congé, il leur dit : « Mes enfants ! Restez s'il vous plaît encore un jour chez moi ! Votre départ m'est pénible ! » (Souka 55b).

עֲצַרְתִּי הוּא: עֲצַרְתִּי אֶתְכֶם
אֲצִלִּי; כְּמֶלֶךְ שׁוֹמֵן אֶת
בְּנָיו לְסֵעוּדָה לְכֹךְ וְכֹךְ
יָמִים, כִּינּוֹן שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ
לְפִטּוֹר, אָמַר, בְּנֵי בְּבִקְשָׁה
מִכֶּם עֲכָבוּ עִמִּי עוֹד יוֹם
אֶחָד, קִשָּׁה עָלַי פְּרֻדְתְּכֶם.

Source 3 Midrach, Bamidbar Rabbah 21:24

Ceci est analogue à un roi qui organisa une fête de sept jours et invita tous les habitants du pays à y participer. . . . À la fin des sept jours, il dit à son ami intime : « Nous avons rempli notre obligation envers tous les citoyens, passons un peu de temps avec ce qui reste ; une portion de viande ou de poisson ou de légumes. De même, D.ieu a dit aux Enfants d'Israël : Le huitième jour sera pour vous une fête de clôture. Passez du temps avec ce que vous trouvez - un taureau et un bélier.

וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אֵשֶׁה רִיחַ
נִיחַח לַה' פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד:
מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁעָשָׂה סֵעוּדָה
שִׁבְעַת יָמִים, וְזָמַן כָּל בְּנֵי
אָדָם שֶׁבְּמִדְיָנָה בְּשִׁבְעַת יָמֵי
הַמִּשְׁתָּה, כִּינּוֹן שֶׁעָבְרוּ שִׁבְעַת
יָמֵי הַמִּשְׁתָּה, אָמַר לְאוֹהֲבוֹ כָּבֵר
יִצְאָנוּ יְדִינוּ מִכָּל בְּנֵי הַמִּדְיָנָה,
נִגְלָגַל אָנִי וְאַתָּה בְּמָה שֶׁתִּמְצָא,
לְטָרָא בָּשָׂר אוֹ שֵׁל דָּג אוֹ יֶרֶק.
כֵּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל: בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתִּי
תְּהִיָּה לְכֶם, גִּלְגְּלוּ בְּמָה שֶׁאַתֶּם
מוֹצְאִים, בְּפֶר אֶחָד וְאֵיל אֶחָד.

>> Le Rabbi

Votre ou notre séparation ?

Quand « vient le temps de se séparer », dit D.ieu, « votre séparation m'est difficile ». Un certain nombre de sources remarquent la formulation précise utilisée ici, car apparemment il aurait été plus approprié de dire "notre séparation est difficile pour moi".

Pendant la fête, D.ieu et le peuple juif - le roi et ses enfants - étaient ensemble. Ceci est exprimé dans la description de la fête comme "le jour de notre réjouissance", se référant à D.ieu et au peuple juif. Ainsi, lorsque vient le moment où le roi et ses enfants doivent prendre congé, il serait plus approprié de dire "notre séparation est difficile pour moi", se référant à la séparation entre D.ieu et le peuple juif, contrairement à l'ancien "temps de notre réjouissance. Pourquoi donc dit-il "votre séparation m'est difficile" ?

Il est expliqué que du côté de D.ieu, il n'y a jamais de séparation avec le peuple juif. Même du côté du peuple juif, il ne peut jamais y avoir de séparation d'avec D.ieu - à moins qu'il n'y ait une discorde interne et une "séparation" entre le peuple juif lui-même. C'est le sens de « ta séparation m'est difficile », se référant à la séparation interne, entre les Juifs eux-mêmes.

ובענין זה ש"כיון שהגיע זמן להפטר" אומר הקב"ה "קשה עלי פרידתכם" - ידוע הדיוק (המובא בכמה ספרים) שלכאורה הי' צריך לומר "קשה עלי פרידתנו"¹:

כיון שבזמן החג נמצאים הקדוש ברוך הוא ובני ישראל (המלך ובניו, או המלך ובנותיו)² יחדיו, כמודגש גם בכך שהיום טוב הוא "זמן שמחתנו", שכולל את הקב"ה ובני ישראל³ - הנה כאשר מגיע הזמן שבו צריכה להיות הפרידה בין המלך ובנותיו, מתאים יותר הלשון "קשה עלי פרידתנו", הפירוד בין הקב"ה ובני ישראל, בניגוד להענין ד"זמן שמחתנו", ואם כן, למה נאמר הלשון "קשה עלי פרידתכם"?

ומבואר בזה, שמצד הקב"ה אין אף פעם ענין של פרידה מבני ישראל, ויתירה מזה, אפילו מצד ישראל לא שייך מציאות של פירוד מהקב"ה, אלא אם כן יש פירוד והעדר קירוב הלבבות בין בני ישראל עצמם. ועל זה נאמר "קשה עלי פרידתכם" - הפירוד שיש ביניכם, בין בני ישראל עצמם.

לו בנות הרבה .. יום אחד באו כולם לשאול שלום המלך אביהם".
(3) ראה לקרית דרושי שמע"צ פח, ד ואילך. ובכ"מ.

(1) ראה גם שיחת ש"פ נח תשי"ז ס"י (תו"מ חי"ח ע' 186). וש"נ.
(2) כנראה הכוונה לדברי המדרש (שהש"ר פ"ז, ב (ב)) "משל .. למלך שהיו

B. Les querelles déplaisent à D.ieu

>> Le Rabbi

La paix doit l'emporter

Pour comprendre cela, nous devons d'abord expliquer un Midrach. Il dit ainsi "la paix est si grande que même lorsque le peuple juif adore des idoles, s'ils sont en paix les uns avec les autres, D.ieu dit 'Je ne peux les punir car ils sont en paix intérieurement.' C'est le sens du verset, 'Ephraïm est attaché aux idoles; laissez-le tranquille.'" C'est la raison pour laquelle "Dans la génération d'A'hav, même si tout le peuple était des adorateurs d'idoles, ils gagnaient les guerres, parce qu'il n'y avait pas de calomnieux parmi eux."

ויובן בהקדם המבואר במדרש
"גדול השלום שאפילו ישראל
עובדים עבודה זרה ושלום
ביניהם אמר המקום כביכול
איני יכול לשלוט בהן כיוון
ששלום ביניהם, שנאמר⁴ חבור
עצבים אפרים הנח לו"⁵, ולכן,
"דורו של אחאב (אף ש)כולן
עובדי עבודה זרה היו, אף על פי
כן על ידי שלא היו בהן דלטורין
היו יוצאין למלחמה ונוצחין"⁶.

Source 4 Midrach, Berechit Rabbah 38:6

Aucun survivant n'est resté du grand déluge, il y avait cependant des survivants des gens qui ont construit la tour de Babel. Le vol était l'un des grands péchés au temps du grand déluge... donc aucun ne méritait de survivre. Ceux qui ont construit la tour de Babel s'aimaient les uns les autres et ont donc survécu, comme le dit le verset "la terre entière parlait la même langue" (Genèse 11: 1).

אותן של דור המבול לא
נשתׁיׁרה מהן פליטה, ואלו
של דור הפלגה נשתׁיׁרה
מהם פליטה, אלא דור
המבול על ידי שׁהיו
שׁטופים בגזל... לפיכך לא
נשתׁיׁיר מהן פליטה, אכל
אלו על ידי שׁהיו אוהבים
זה את זה, שנאמר: ויהי כל
הארץ שפה אחת, לפיכך
נשתׁיׁרה מהן פליטה.

Rebbi dit : Grande est la paix, car même si Israël se tourne vers l'idolâtrie mais qu'il y a la paix entre eux, Dieu dit que je ne peux pas les punir (pour ainsi dire) grace à leur harmonie. Comme le dit le verset, "[bien que] Éphraïm soit attaché aux idoles ; laissez-le tranquille" (Osée 4:17). Une fois qu'ils se sont divisés, cependant, le verset déclare: "Leur cœur s'est séparé; ils en portent la peine maintenant" (Osée 10:2). De là, nous apprenons que la paix est grande et que la discorde est répugnante.

רבי אומר גדול השלום
שאפלו ישראל עובדים
עבודת כוכבים ושלום
ביניהם, אמר המקום
כפיכול איני יכול לשלט
בהם, כינו ששלום ביניהם,
שנאמר (הושע ד, יז): חבור
עצבים אפרים הנח לו, אבל
משנחלקו מה הוא אומר
(הושע י, ב): חלק לבם עתה
יאשמו. הא למדת גדול
השלום ושנואה המחלקת.

Source 5 Midrach, Vayikra Rabbah 26:2

Nous constatons qu'au temps du roi David, il y avait des enfants qui étaient trop jeunes pour avoir expérimenté le péché et qui étaient déjà suffisamment compétents en Torah pour pouvoir fournir 49 raisons de proclamer un scénario donné pur et 49 raisons de proclamer le même scénario impur. Cette génération a également bénéficié des prières du roi David en leur nom. Malgré ces mérites, lorsqu'ils sortaient au combat, ils subissaient des pertes parce qu'il y avait des calomnieurs parmi eux.

מצינו תינוקות בימי דוד
עד שלא טעמו טעם חטא
היו יודעין לדרש את
התורה מ"ט פנים טמא
ומ"ט פנים טהור, והנה
דוד מצלי עליהו... אחר כל
השבח הזה יוצאין למלחמה
ונופלין, אלא על ידי שהיו
בהם דילטורין היו נופלין.

À l'inverse, la génération d'A'hav était entièrement idolâtre, mais comme il n'y avait pas de calomnieurs, ils allaient se battre et sortaient victorieux.

אבל דורו של אחאב כלן
עובדי עבודת כוכבים
היו, ועל ידי שלא היו
בהן דילטורין היו יוצאין
למלחמה ונוצחין.

>> Le Rabbi

Lorsque le peuple juif est en paix et uni, il est victorieux de ses ennemis, au sens simple. Cependant, lorsqu'il y a une "séparation" entre eux, un manque de paix et d'amitié, cela empêche la victoire sur leurs ennemis au sens littéral du terme.

Cela empêche également la victoire dans la bataille intérieure que nous avons avec notre mauvais penchant.

Les conflits sont difficiles pour D.ieu

C'est le sens de ce que D.ieu dit, "votre séparation M'est difficile". La discorde parmi les Juifs pose une "difficulté" à D.ieu, pour ainsi dire. D.ieu souhaite couvrir le peuple juif de toute bonté, mais parfois il doit tenir compte de la Cour céleste où le procureur vient et dénonce la "séparation" interne. Cela crée une "difficulté" (pour ainsi dire) chez D.ieu de trouver un moyen d'empêcher une décision appropriée à leur mauvaise conduite.

והיינו, שכאשר בני ישראל נמצאים במעמד ומצב של שלום ואחדות, "כולכם", הרי זה פועל ניצחון במלחמה נגד האויבים כפשוטם.

אמנם, כאשר יש ענין של "פרידתכם", העדר השלום וקירוב הלבבות בין בני ישראל - הרי זה מונע חס ושלום את ניצחון האויב כפשוטו, ומונע גם את הניצחון במלחמת היצר.

ועל זה אומר הקב"ה "קשה עלי פרידתכם", היינו, שהפירוד בין בני ישראל "קשה" כביכול אפילו לגבי הקב"ה - כי הקב"ה רוצה להשפיע כל טוב לבית ישראל, אך לפעמים צריכים להתחשב עם בית-דין של מעלה, כיון שהמקטרגים באים ומביאים את הענינים של "פרידתכם" לפני בית דין של מעלה, ואז ישנו ענין של קושי כביכול ("קשה עלי") למצוא דרכים כיצד למנוע את הפסק דין המתאים לפי ההנהגה כו'.

C. Les Mitsvot les plus difficiles

>> Le Rabbi

Il est plus difficile de respecter les mitsvot interpersonnelles

Il y a un point supplémentaire concernant “votre séparation est difficile pour moi”, car il se rapporte au service divin personnel de l’homme.

Il est écrit que le service divin de l’homme englobe deux types généraux de mitsvot : les mitsvot entre l’homme et D.ieu, et les mitsvot entre l’homme et son prochain. Au sens simple, les mitsvot entre l’homme et D.ieu permettent une proximité entre le peuple juif et son Père qui est aux cieux, tandis que les mitsvot interpersonnelles effectuent une proximité au sein même du peuple juif.

Il y est fait allusion dans le dicton « votre séparation m’est difficile ». La principale difficulté n’est pas dans la catégorie des mitsvot entre l’homme et D.ieu mais plutôt dans les mitsvot interpersonnelles - “votre séparation”. Nous voyons cela dans la nature humaine : il est plus facile d’observer scrupuleusement les mitsvot envers D.ieu que d’observer les mitsvot interpersonnelles.

ויש להוסיף בענין “קשה עלי פרידתכם”
- בעבודת האדם עצמו:

מובא בספרי חכמי וגדולי ישראל שכללות עבודת האדם נחלקת לשני סוגים של מצוות: מצוות שבין אדם למקום, ומצוות שבין אדם לחבירו. ופעולתן של המצוות בפשטות - שהמצוות שבין אדם למקום פועלות את הקירוב בין ישראל לאביהם שבשמים, והמצוות שבין אדם לחבירו פועלות את הקירוב דבני ישראל בינם לבין עצמם.

וזהו הדיוק “קשה עלי פרידתכם” - שעיקר הקושי הוא לא (כל כך) הפירוד בין ישראל לסוג המצוות שבין אדם למקום, אלא העיקר הוא “פרידתכם”, הפירוד בהמצוות שבין אדם לחבירו, כפי שרואים בטבע בני אדם שנקל יותר לפעול הידור במצוות שבין אדם למקום, מאשר במצוות שבין אדם לחבירו.

Perdre contre quelqu'un est plus douloureux

On raconte qu'on a demandé un jour à un grand rabbin : comment se fait-il que lorsque les gens viennent à lui avec une question halakhique sur le statut de cachroute d'une vache et qu'il déclare que ce n'est pas casher, le boucher ne pense même pas à crier ou à exiger que le rabbin revienne sur sa décision. Cependant, lorsque deux personnes viennent voir le rabbin pour un différend monétaire mineur et que le rabbin décide en faveur d'un côté, la partie perdante commence généralement à argumenter avec véhémence, comment le rabbin peut-il décider en faveur de l'autre côté, alors que j'ai raison !

La réponse donnée est qu'il est plus facile pour le mauvais penchant de supporter une perte lorsque personne d'autre n'y gagne. Mais quand ce n'est pas seulement sa perte mais le gain de son collègue, c'en est trop pour le mauvais penchant.

C'est le sens de « votre séparation m'est difficile » - la principale difficulté est le manque d'harmonie dans les mitzvot interpersonnelles, et malheureusement nous le voyons clairement.

Il existe un enseignement connexe bien connu de l'Admour Hazakene sur la prudence que nous devons avoir afin d'éviter les questions de discorde et de conflit, et en particulier ceux dans lesquels chaque partie est convaincue qu'elle est de nature religieuse. Le Alter Rebbe parle d'une extrême prudence concernant les conflits liés à la Terre d'Israël, qu'il s'agit d'une question très dangereuse.

מסופר⁸ ששאלו פעם אצל אחד מגדולי הרבנים, מהי הסיבה לכך שכאשר באים אל הרב עם שאלה על כשרותו של שור גדול ששווייו כמה וכמה זוזים של כסף, והרב פוסק שהשור אינו כשר, לא יעלה על דעתו של הקצב להרים קול צעקה, או לדרוש מהרב שיחזור ויעיין בדין אולי יוכל להכשיר את השור; ולעומת זאת, כאשר שני צדדים באים לדין תורה בנוגע לסכום קטן, והרב פוסק לטובת צד אחד, הנה ברוב הפעמים מתחיל הצד השני לעורר צעקה, היתכן שהרב פסק לטובתו של צד זה, בה בשעה שהיושר הוא לצדו הוא!

והמענה לזה - על דרך הצחות - שמצד תכונת הנפש נקל יותר ליצר הרע לסבול ההפסד שלו כל זמן שחבירו אינו מרויח מזה, אבל כאשר לא זו בלבד שנוטלים ממנו, אלא עוד נותנים זאת לחבירו - זה כבר יותר מדי עבור היצר הרע!...

וזהו הדיוק "קשה עלי פרידתכם" - שעיקר הקושי הוא הפירוד בנוגע להמצוות שבין אדם לחבירו, ובעוונותינו הרבים רואים זאת במוחש כו'.

וכידוע גם פתגם אדמו"ר הזקן⁹ אודות גודל הזהירות שצריכים להיזהר מענין של מחלוקת ביתר שאת וביתר עוז, ועוד יותר צריכים להיזהר ממחלוקת כזו ששני הצדדים חושבים שזהו מצד יראת שמים, וכפי שמוסיף אדמו"ר הזקן שעוד יותר צריכים להיזהר ממחלוקת הקשורה עם ארץ ישראל, כיון שזהו דבר מסוכן ביותר.

⁹ ראה אג"ק שלו ע' רג ואילך. ע' שלח ואילך. וראה גם אג"ק ח"ז ע' קצח. הכ"א ע' רפט. ועוד.

⁸ ראה ספר נחלי דבש (לבוש, תרצ"ב) ז, ב.

D. La paix aide à combattre le mauvais penchant

>> Le Rabbi

Comme une guerre

Cela aide également dans notre combat contre notre mauvais penchant.

Dans un discours qui commence par le verset « et tous les troupeaux s'y rassemblaient », l'Admour Hazaken rapporte au nom du rabbin Avraham Hamala'h la leçon que l'on peut tirer de la stratégie militaire. Afin de vaincre l'ennemi, le camp ennemi doit être attaqué non seulement d'une direction, mais de trois directions. La même chose s'applique dans notre combat contre notre inclination négative : nous ne pouvons pas nous battre avec un seul attribut émotionnel, nous devons enrôler les deux attributs : l'amour et la crainte, ainisi que tous leurs traits associés. Cette forme d'attaque vaincra certainement le mauvais penchant - selon les mots du verset, lorsque "tous les troupeaux se rassemblaient là-bas", alors seulement ils pouvaient "faire rouler la pierre du puits".

וזה עוזר גם במלחמת היצר:

והענין בזה - כמבואר בתורת אדמו"ר הזקן¹⁰ בשם ר' אברהם המלאך על הפסוק¹¹ "ונאספו שמה כל העדרים", הלימוד שלמדים מסדר מערכות המלחמה, שכדי לנצח במלחמה צריכים להתקיף את מחנה האויב לא רק מרוח אחת, אלא משלוש רוחות, ובלשון המאמר: "וזהו הנקרא אַטְאָקִירען (התקפה)". ועל דרך זה בעבודת ה', שכדי לנצח במלחמת היצר, צריכה להיות העבודה לא רק מצד מדה אחת, אלא הן מצד מדת האהבה והן מצד מדת היראה, והן מצד ענפיהם כו' (כלשון בתניא¹²), ועל ידי זה נעשית ה"מתקפה" באופן שבודאי מנצחים את היצר, ובלשון הכתוב שכאשר "ונאספו שמה כל העדרים", אז דוקא "וגללו את האבן מעל פי הבאר"¹¹.

Source 6 Genèse 29:3

³ Quand tous les troupeaux y étaient réunis, on faisait glisser la pierre de dessus la margelle du puits et l'on abreuvait le bétail, puis on replaçait la pierre sur la margelle du puits.

וְנִאֲסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הָעֵדְרִים,
וְגִלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי
הַבְּאֵר, וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן,
וְהָשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי
הַבְּאֵר לְמַקְמָהּ.

>> Le Rabbi

La victoire nécessite de collaborer avec différents types de personnes

Une idée supplémentaire en lien avec notre sujet :

Il est expliqué dans l'introduction du Tanya qu'il y a des âmes qui découlent de l'attribut Divin de la bonté, qui sont plus enclines à une conduite bienveillante. D'autre part, il y a des âmes qui découlent de l'attribut de la sévérité. Nous comprenons donc, que pour vaincre le mauvais penchant, il doit y avoir une collaboration étroite entre les Juifs dont l'âme relève de l'attribut de bonté et ceux dont l'âme relève de l'attribut de sévérité.

En fait, chaque âme contient une combinaison de tous les attributs. Une âme de la source de la bonté contient également l'attribut de la sévérité. Cette combinaison interne apporte une certaine aide dans la bataille contre le mauvais penchant, mais elle n'est pas suffisante pour une victoire rapide et absolue. Une collaboration et une unité étroite (le contraire de « votre séparation ») sont nécessaires entre les Juifs dont les âmes découlent de l'attribut de gentillesse (non seulement parmi les âmes partageant les mêmes idées, mais aussi) avec ceux dont les âmes découlent de l'attribut de sévérité.

ובנוגע לענייננו:

ידוע המבואר בהקדמה של ספר התניא, שיש נשמות ששרשן ממדת החסד, והנהגתן גם כן להטות כלפי חסד, ויש נשמות ששרשן ממדת הגבורה וכו'. ומזה מובן, שכדי לנצח במלחמת היצר צריך להיות קירוב הלבבות דבני ישראל בין אלה ששרשן נשמתם מקו החסד עם אלה ששרשן נשמתם מקו הגבורה.

אמת שישנו ענין ההתכללות שכל נשמה כלולה מכל הקווים, והיינו, שנשמה ששרשה מקו החסד יש בה גם מקו הגבורה, וענין זה מהוה קצת סיוע במלחמת היצר - אמנם, כדי שיהיה הניצחון בהקדם ובשלימותו, לא מספיקה התכללות הקווים שבכל נשמה בפני עצמה, אלא צריך להיות גם קירוב הלבבות והאחדות (היפך הענין ד"פרידתכם") בין יהודים שמצד שורש נשמתם נוטים הם לקו החסד (לא רק עם עוד יהודים ששורש נשמתם מקו החסד, אלא גם) עם יהודים שמצד שורש נשמתם נוטים הם לקו ההפכי.

E. L'unité amène la bénédiction et le succès

>> Le Rabbi

Parallèlement à l'enseignement des sages selon lequel D.ieu dit "votre séparation m'est difficile", nous sommes également conseillés sur la façon de contrer cela. C'est à travers l'offrande d'un sacrifice communautaire lors de la fête de Chemini Atzeret, "une vache et un mouton". Ce sacrifice unit les 600 000 âmes du peuple juif et toutes leurs ramifications dans une unité complète.

Cette unité peut également être réalisée après la destruction du Temple, dans une dimension spirituelle. Puisque nous venons de la période de Chemini Atzeret et de Sim'hat Torah, nous devons être complètement imprégnés de la connaissance que "nous formons tous un seul groupe pour accomplir Ta volonté de tout cœur" non seulement pour les mitsvot entre D.ieu et l'homme, mais également les mitsvot interpersonnelles.

En conséquence, nous atteindrons le sens plus profond d'« accomplir Ta volonté », qui peut être interprété comme la création d'une nouvelle volonté divine pour apporter un bien révélé et évident à chacun de nous, dans tout ce dont nous avons besoin - spirituellement et matériellement.

והנה, בד בבד עם הודעת חכמינו זכרונם לברכה שהקב"ה אומר "קשה עלי פרידתכם", באה גם העצה לכך - על ידי הקרבת קרבן ציבור בשמיני עצרת, "פר אחד איל אחד"¹³, שבקרבן זה מתאחדים כל ששים ריבוא נשמות ישראל וענפיהם כו' באחדות שלימה.

ועל דרך זה משחרב בית המקדש, שגם אז ישנם כל הענינים ברוחניות - שכאשר באים משמיני עצרת ושמחת תורה צריכים להיות חדורים בהכרה ש"כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם"¹⁴ לא רק בנוגע לסוג המצוות שבין אדם למקום, אלא "אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" גם בהמצוות שבין אדם לחבירו.

ועל ידי זה נעשה גם הפירוש הפנימי של "לעשות רצונך" - שפועלים רצון חדש אצל הקב"ה שיומשך בטוב הנראה והנגלה בכל המצטרך לכל אחד ואחת מנפש ועד בשר, עד למטה מעשרה טפחים¹⁵.

משיחת יום ב', כ"ט תשרי, ה'תשכ"ב
הנחת השומעים, בלתי מוגה
תורת מנחם, כרך ל"ב, עמוד 173

13. פינחס כט, לו.
14. נוסח התפלה דימים הנוראים.

15. אחרי השיחה אמר כ"ק אדמו"ר (שליט"א): אולי משהו ינגן ניגון באופן של אתערותא דלעילא, ללא צורך בהוראת ציווי.